

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 335-1920)

Originalt emne

Boligforhold

Boligforhold/Private Beboelseshuse

Foreninger

Foreninger/Boligforeninger

Vandforsyning og Vandværk

*Vandforsyning og Vandværk/Vandledninger, Vandhaner, Vandopstandere,
Vandafgift*

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 29. juli 1920](#)
- 2) [Byrådsmødet den 17. september 1920](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 29. juli 1920 - side 11

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 335-1920)

Skrivelse fra "Arbejdernes Andels-Boligforening" angaaende Vandindlæg til Foreningens Ejendomme.

Mikael Johansen forelagde Sagen Denne var egentlig sat paa Dagsordenen for lukkede Døre, men Udvalget havde ønsket den behandlet for aabne Døre, fordi der i den foreliggende Skrivelse var rettet temmelig stærke Beskyldninger mod nogle af Byens Borgere, og disse burde have Lejlighed til at svare herpaa. Det drejede sig om

Arbejdernes Andels-Boligforening, som i Maj Maaned havde anbefalet Udvalget, at Installationen af Vandledninger i Foreningens Ejendomme ikke blev udført af autoriserede Vand- og Gasmestre. Udvalget spurgte om Grunden hertil, men først efter flere Forespørgsler var der kommen Svar herpaa fra Foreningens Formand, hvori han paastod, at Foreningen selv kunde udføre Arbejdet for en Pris af 45 % af de autoriserede Vand- og Gasmestres Pris. Udvalget kunde ikke tro, at dette var rigtigt, men det vilde jo nok de autoriserede Mestre svare paa. Det var ikke Udvalgets Mening paa nogen som helst Maade at forsvare Ringdannelser og lignende; men Byen havde et Regulativ, og muligvis var dette ikke, som det burde være; men saa længe man havde det, skulde det følges af alle, og Udvalget var enigt om at henholde sig dertil. Men Vandværksudvalget var jo ikke suverænt, og man havde derfor ønsket at faa Byraadets Tilslutning til dette Standpunkt.

Formanden tvivlede ikke om, at Byggeforeningen kunde udføre Arbejdet billigere end Vand- og Gasmestrene, men det var forkert af Foreningen, at den var gaaet udenfor Regulativets Bestemmelser. Taleren vilde henstille, om man ikke kunde tage Sagen saaledes, at man lod Ledningerne undersøge af en af Vandværkets Folk, som var kendt med disse Ting. Skulde Foreningen nu tvinges til at antage en autoriseret Mester hertil, hvis det overhovedet kunde lade sig gøre, vilde det sikkert blive saa dyrt, at det næsten var uoverkommeligt. Det var vel næppe rigtigt at tvinge Boligforeningen til at tage Ledningerne op igen, hvis de ellers var tilfredsstillende.

Mikael Johansen pointerede, at hvis man fulgte Borgmesterens Henstilling, vilde det være det samme som at godkende, at Boligforeningen havde brudt Regulativet. Det vilde Byraadets Værdighed lide under, og det kunde faa farlige Konsekvenser. Taleren havde intet imod, at Prisspørgsmaalet blev undersøgt, men Regulativet maatte overholdes.

Formanden: Hvad vil Vandværksudvalget da gøre ved de færdige Arbejder?

Mikael Johansen: Udvalget vil undersøge hele Sagen, men ønsker først Byraadets Bemyndigelse hertil.

Salling gjorde opmærksom paa, at ved enhver Indlæggelse af Vand skal der gøres Anmeldelse til Vandværket om Haner, W. C. o. s. v., men det var ikke sket her. Nogle af Husene var allerede beboede, og Boboerne brugte Vand uden Vandmaaler og uden at betale Afgift. Man kunde ikke gøre nogen Undtagelse her; det var nødvendigt at statuere, at slikt ikke kunde finde Sted, saa længe man havde et Regulativ.

Marthin Pedersen fandt det rigtigst, at Byraadet bemyndiger Vandværksudvalget til at foretage Undersøgelser i Sagen og eventuelt faa konstateret, hvorvidt Formanden for Boligforeningen har Ret i sin Paastand om Vand- og Gasmestrenes Priser. Hvis denne Paastand var rigtig, burde Sagen nærmere behandles af Byraadet; men stod den ikke ved Magt, maatte selvfølgelig Vandværksudvalget overveje, hvorledes det bedst kunde hævde sin Myndighed.

N. Joh. Laursen mente, at paa det nuværende Stadium vilde det være naturligt at overdrage Vandværksudvalget at undersøge Sagen. Muligvis var Ledningerne i anordningsmæssig Orden, bortset fra, at de ikke var anlagt af autoriserede Vand- og Gasmestre; men i hvert Fald var Regulativet brudt, og saa havde Byen Veje og Midler i Form af Bøder for Overtrædelse heraf, og disse Bøder burde være saaledes, at andre ikke fristes til at gøre noget lignende. Ved Foreningens Prisberegning var der næppe regnet med noget Mestersalær, men dette var nødvendigt.

Formanden: Har Foreningen egenmægtig anboret Byens Ledninger?

Mikael Johansen oplyste, at allerede i Maj Maaned havde Stadsingeniøren skrevet til Foreningen og forespurgt, hvilken autoriseret Mester der havde Ansvaret for Anmeldelsespligten af det Arbejde, der udførtes i Foreningens Bygninger; men der kom i lang Tid ikke noget Svar herpaa, saa man kunde ikke sige, at der var modtaget nogen Anmeldelse.

Formanden: Har Foreningen selv lagt

Stikledninger fra Hovedledningen og ind i Husene?

Salling troede, at Kommunen havde lagt Stikledninger ind, og saa havde Foreningen selv lavet Resten.

Formanden fastslog, at de altsaa ikke selv havde anboret Ledningerne i Gaden, for hvis de havde gjort det, vilde iler være Grund til at tale lidt med Byens kontrollerende Mænd. Men naar Foreningen havde haft Tilladelse til til at anbore, maatte den vel ogsaa paa en eller anden Maade have søgt derom.

Christensen svarede hertil, at Forholdet var det, at Foreningen naturligvis havde søgt Kommunen om at faa Vandledning igennem Gaden, og samtidig med at Byen lægger Hovedledning i Gaden, lægges Stikledninger ind til Husene. Men derefter havde Foreningen selv fortsat med Monteringen ind i Ejendommene. Naar en Hovedledning var

anlagt, gik Resten nærmest af sig selv. Byggeforeningen havde villet byggesaa billigt som muligt, hvadder jo intet var atsige til,ogden havde derforved Nedbiydningen af Hallsvej købt en Del gode brugte Rør, som skulde anvendes i Ejendommene. Foreningen hævdede nu, at Vand- og Gasmestrene havde nægtet atanvendedebrugte Rør, idetde selv vilde levere Røreneogtjene en Provision herpaa, og den omtalte Prisforskel laa vist særlig ved Indkøbet af Rørene. Der skulde saa en Mand nedlægge Rørene under Kontrol af en autoriseret Vand- og Gasmester, men hans Forening havde forbudt ham dette. Hvad Gasrørene angik, saa var de nedlagt af Kommunens Folk efter Regning; men Vandrørene var altsaa nedlagt udenfor Regulativet, og selvfølgelig maatte Udvalget hævde, at dette skulde overholdes, ellers kom man ud i et Uføre. Men Taleren kunde ellers godt slutte sig til Borgmesterens Henstilling om at lade en af Vandværkets Assisterter kontrollere Arbejdet, og derefter burde det undersøges, om Mestrene benyttede deres Autorisation til at skruer Priserne unødvendig højt op, for det var et Forhold, som Kommunen i høj Grad var interesseret i, og hvis der var noget om det, maatte man tage under Overvejelse, at Kommunen selv udførte saadanne Arbejder. Taleren anbefalede at lade Sagen gaa tilbage til Udvalget til nærmere Undersøgelse, og hvis Boligforeningen kunde bevise, hvad der var skrevet om Prisspørgsmaalet, var dette selvfølgelig en formildende Omstændighed.

Mikael Johansen havde intet imod at tage Sagen tilbage og nærmere undersøge Forholdet.

Formanden slog fast, at det altsaa kun drejede sig om Vandledningerne.

Vandværksudvalget havde Ret til at aflukke for Vandet, naar man fandt det rigtigt; men det havde man altsaa ikke villet gøre her.

N. J o h. Laursen syntes, at der særlig burde lægges Vægt paa, om der var taget Vand uden Anmeldelse og altsaa uden Betaling.

Salling svarede hertil, at Vandet jo ikke kunde være maalt, naar de først nu søgte om at faa Vandmaalere.

Formanden bemærkede, at man var inde i en Tid, hvor Folk mente, at de ikke behøvede at følge Regulativer og lignende, men kunde tage sig selv til Rette. I Bygningskommissionen havde man flere Eksempler herpaa, og her blev Overtrædelser altid straffet med Bøder.

Det vedtoges at bemyndige Vandværksudvalget til at ordne den foreliggende Sag, dog saaledes, at Udvalget maa benytte Regulativet overfor Foreningen.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 335-1920)

Erklæring fra Vandværksudvalget angaaende Arbejdernes Andelsboligforenings Overtrædelse af Vandværksregulativet. (Side 133).

Fra Boligforeningen forelaa følgende Skrivelse: "Efter gennem Bladreferater at være gjort bekendt med de af Vandværksudvalgets Formand, Herr Mikael Johansen, fremsatte Udtalelser i det aabne Byraadsmøde den 29. f. M., hvori Boligforeningen beskyldes for at stjæle Vand fra Kommunens Vandledninger, hvilken uberettigede Paastand gaar rundt i Landets Blade, anmoder vi Byraadet om at undersøge Sagen og foranledige, at Hr. Mikael Johansen i et aabent Byraadsmøde erklærer, at disse Udtalelser beror paa en Misforstaaelse.

Kan dette ikke ske, maa vi, for ikke at skade vor Kredit og høje Anseelse over hele Landet, offentlig i de samme Blade, der har optaget Referat af Udtalelserne, stemple Herr Johansens Fremfærd som uvederhæftig, og kan vi da kun tænke os Udtalelserne fremsat for at skade det almene Boligbyggeri. Under den heraf følgende Retssag agter vi at kræve Stadsingeniøren og Vandværksassistenten til under Ed at bevidne, at vi med Hensyn til Vandforbrug ikke har gjort os skyldige i andet Forhold, end det findes ved enhver Nybygning i Aarhus. Som Bevis for vor Paastands Rigtighed hoslægges Kvitteringer og Regninger fra Vandværket for Vand til Bygningernes Opførelse. (Disse Bilag bedes returneret af Hensyn til vort Regnskab). Endvidere hoslagt Genpart af Rekvisitioner paa Vandmaalere til Maaling af Vand ikke vedrørende Husenes Opførelse.

Vi erkender, at vi har ladet vor Rørlægger fortsætte med Vandindlæg i Husene, da den af os antagne Vandmester efter sin Forenings Ordre undlod at udføre vort Arbejde, angaaende hvilket Spørgsmaal vi har ønsket en Konference med Vandværksudvalget, hvilket blev os nægtet - se hoslagte Genparter af Korrespondance. Vi indrømmer, at vi for dette Forhold kan idømmes en Bøde paa indtil 100,00 Kr. efter Vandværksregulativet, men er det derudover Byraadets Agt at tvinge os til at antage en aut. Vandmester, maa vi overveje enten at standse vort Byggeri eller tvinges til at fremlægge vort Bevismateriale offentlig; men det sidste vil medføre, at vi maa drage næringsdrivende Borgere, som viser

os Velvilje, ind i Sagen, og denne ogsaa kunde komme til at stille kommunale Embedsmænd i et mindre heldigt Lys uden vedkommendes egen Skyld, blot fordi de ikke er tilstrækkelig kendt med de forskellige Ringdannelser.

Vi haaber, at Byraadet vil stille sig som Kommunalbestyrelserne i flere andre Byer, f. Eks. Randers, hvor man har givet Boligforeningen Installationsret under de paagældende Værkers Kontrol for at undgaa Udplyndring, hvilket baade Stat og Kommune er interesseret i, da deres Tilskud bliver større, som Bygningerne fordyres, og det for Kommunen, der selv maa bygge meget, kan være af Betydning at have let tilgængelige Oplysninger om Prisforhold for de vedkommende Arbejder.

Vi er villige til overfor et af Byraadet nedsat Udvalg at fremlægge alle de Oplysninger, vi er i Besiddelse af, saavel angaaende vore egne Forhold som f. Eks. Kommunens Leverancer af Rør efter Licitation."

Fra Vandværksudvalget forelaa hertil følgende Erklæring:

"I Anledning af den i ovenstaaende Skrivelse Stk. 1. fremsatte Udtalelse, at Vandværksudvalgets Formand i Byraadsmødet d. 29. f. M. skal have beskyldt Boligforeningen for at stjæle Vand, skal man herved henvise til Byraadsreferatet for dette Møde, hvoraf vil fremgaa, at der ikke fra Vandværksudvalgets Formands Side er faldet nogen Udtalelse som anført.

Hele den foreliggende Sag kunde være undgaaet, saafremt Boligforeningen forinden den i Strid med Vandværksregulativet egenmægtig lod sine Vandindlæg udføre af ikke autoriserede Folk, havde søgt Forhandling med Udvalget, hvad der var Foreningens Pligt og Skyldighed, saa meget mere som Foreningen ved alle sine Stikledningsbegæringer har underskrevet paa at ville holde sig Regulativets Bestemmelser efterrettelig.

Iøvrigt er Sagens Sammenhæng følgende:

I Slutningen af forrige Aar henvendte Boligforeningen sig paa Vandværkets Kontor med Begæring om at faa Stikledninger indlagt til en Del af sine Ejendomme og underskrev da samtidig Regulativet (som ikke destomindre senere blev overtraadt), Vandværket udførte derefter de begærede Stikledninger i Gaderne, hvorefter Boligforeningen selv skulde foranstalte Resten af Stikledningerne samt selve Husindlægget udført ved autoriserede Folk. I Foraaret erfarer Vandværksassistenten, at de nævnte Arbejder ikke destomindre er udført af Boligforeningens egne Folk, og afgiver Indberetning herom til Stadsingeniøren, som d.

19/5 d. A. tilskriver Foreningen som anført paa Bilag 1.

Da dette Brev ikke besvaredes, indberettedes Sagen til Vandværksudvalget, som den 10/6 d. A. tilsender Foreningen den paa Bilag 2 anførte Skrivelse, som ogsaa forbliver ubesvaret, hvorfor Udvalget d. 28/6 d. A. tilstiller Foreningen ny Skrivelse som anført paa Bilag 3. Paa denne Skrivelse sender Foreningen Svar af 30/6 med Anmodning om en mundtlig Forhandling. I Skrivelse af 12/7 forlanger Udvalget skriftlig Svar paa sin Forespørgsel, og under 19/7 fremsender Boligforeningen en Skrivelse, hvori det meddeles, at Foreningen til sine Vandindlæg ikke har benyttet autoriserede Vandmestre, da disse vare alt for dyre.

Uden Tilladelse og paa Trods af sin egen Underskrift har Foreningen altsaa handlet mod det af Byraadet fastsatte Regulativ, og det er herom Sagen staar. Udvalget har derfor forelagt Byraadet Sagen.

Det er rigtigt, at Foreningen har betalt sine Bidrag til Hovedvandledningen og Stikledninger i Gaderne; men naar det udtales, at Foreningen med Hensyn til Vandforbruget ikke har gjort sig skyldig i andet Forhold end det, der findes ved enhver Nybygning i Aarhus, saa maa det bemærkes, at dette heldigvis ikke er Tilfældet.

Dog er det en Selvfølge, at selv om Maalerne ikke er anbragte i Foreningens Huse, da de først blev rekvirerede d. 19/7, efter at flere Bygninger havde været i Brug i nogle Maaneder, saa kan man dog med ret stor Tilnærmelse bestemme Vandforbruget. Heller ikke om installerede W. C. er der givet Anmeldelse, før flere Maaneder efter Installationen er taget i Brug.

Udvalget maa bemærke, at saafremt andre vilde bære sig ad paa samme Maade som Arbejdernes Andelsboligforening, saa vil det være meget vanskeligt, ja umuligt at holde Orden i Vandværkets og Kloakpumpestationens Regnskabsvæsen.

Foreningens Trusler om, hvad der vil ske, hvis den ikke faar sin Vilie, skal Udvalget ikke udtale sig om, saa meget mere som de paagældende, der trues med at blive inddragne i Sagen, vist ikke er bange for de fremsatte Trusler.

Naar Foreningen udtaler, at Randers o. fl. Byraad har givet de vedkommende Byggeforeninger Installationsret, saa maa hertil bemærkes, at de paagældende Boligforeninger sikkert i Forvejen har andraget om denne Tilladelse og ikke - som her er gjort - selv egenmægtig tiltager sig Retten.

Udvalget ser af Hensyn til Konsekvenserne ikke, at der er andet at gøre end:

1) at forbyde Boligforeningen indtil videre at lægge Vandledninger uden autoriserede Vandmestre.

2) idømme Foreningen en Bøde af 50 Kr. pr. Hus, i hvilke de uden Tilladelse har anvendt uautoriserede Folk.

3) og at henvise Foreningen til, at saafremt dens Ønske om at anvende uautoriserede Folk til Vandledningsarbejdet ved de resterende Ejendomme fremdeles opretholdes, da at indsende et motiveret og med Bevisligheder vedlagt Andragende til Byraadet, som da vil overveje, hvorvidt det kan imødekommes."

Mikael Johansen erindrede om Sagens Behandling i Byraadet den 29. Juli, og det var de i dette Møde faldne Udtalelser, der havde foranlediget denne Klage til Byraadet over Vandværksudvalget og specielt over Taleren. Men de, som havde læst det officielle Referat af Byraadsmødet, vilde sikkert ikke deri kunne finde et eneste stærkt Ord og langt mindre Beskyldninger af den Art som anført i Skrivelsen. Det var givet, at Byraadet var glad ved, at der var nogen, som byggede Huse, og hvis Boligforeningen var gaaet den Vej at søge Dispensation fra Vedtægten under de vanskelige Byggeforhold, saa kunde man jo have forhandlet derom. Maaske var Byens Regulativer ikke saa gode, som de burde være, og saa maatte de jo forandres; men saa længe de gjaldt, skulde de ogsaa overholdes baade af den ene og den anden. Udvalget og Byens Embedsmænd havde kun gjort deres Pligt i Henhold til Byens Regulativ, og da dette var overtraadt, var man nødt til at idømme Bøder herfor. Taleren anbefalede derfor Byraadet at slutte sig til Udvalgets Indstilling.

Mousten oplyste, at Boligforeningen paastod, at det var ganske umuligt at faa Arbejdet udført af Vandmestre til en rimelig Pris. F. Eks. anførtes der, at en Vandhane skulde koste 6,50 Kr., medens den ellers kunde købes for godt 2 Kr., og en Stophane til 6 Kr. forlangtes der 16 Kr. for o. s. v. Naturligvis havde Foreningen begaaet en Fejl, men hvis man forhandlede med den om Sagen, kom man nok til Rette i Mindelighed ; for man maatte tage noget Hensyn til det store, samfundsnyttige Arbejde, som Foreningen udførte ved at bygge Huse, og af den Grund se lidt igennem Fingre med denne Uregelmæssighed. Taleren vilde derfor anbefale, at man fik en Forhandling om Sagen.

Salling indsaa godt det nyttige i at bygge Huse; men Vandværksudvalget sad jo for at sørge for, at Regulativet overholdtes, og hvis vedkommende ønskede noget andet, maatte de

søge Forhandling med Udvalget derom for at komme til Forstaaelse. Havde Foreningen gjort saaledes, vilde Sagen have ligget noget anderledes. Taleren kendte ikke Vandmestrenes Priser, men de nævnte Priser var næppe for Tingene alene, men ogsaa for Opsætning deraf. Men det, der laa for i Øjeblikket, var, at Boligforeningen havde begaaet en Overtrædelse, som de maatte bøde for, saa kunde man maaske senere forhandle om de fremtidige Bygninger.

Mikael Johansen kunde godt slutte sig hertil, for selvfølgelig var det godt, at der blev bygget noget. Men Udvalget havde kun gjort sin Pligt ved at forlange Byens Regulativ overholdt, og fordi man gjorde dette, burde man dog ikke udsættes for Overfald, da der faktisk ikke var brugt et eneste Ukvemsord mod Foreningen. Hvis man gav efter her, vilde det let give meget farlige Konsekvenser, saa det blev helt umuligt at administrere.

Christensen var i Udvalget nærmest Tilhænger af, at man skulde tilkalde Boligforeningen til en Forhandling, for hvis deres Paastande kunde bevises, vilde der være Grund for Byraadet til at tage noget lempeligere paa hele Forholdet.

Taleren kunde derfor tænke sig at gaa den Vej, at Byraadet nedsatte et Udvalg til at forhandle med Boligforeningen, saa den kunde faa Lejlighed til at fremføre sine Beviser m. H. t. Prisspørgsmaalet. Naar Taleren alligevel havde fulgt de øvrige Medlemmer i Udvalget, var det nærmest for at give Hr. Mikael Johansen som Formand for Udvalget Lejlighed til at retfærdiggøre sig. Boligforeningen havde henvendt sig til Belysningsudvalget og bedt om at faa indlagt Gasledninger, og dette var bleven gjort, og noget lignende burde Foreningen have gjort m. H. t. Vandledninger i Stedet for at gaa udenfor Regulativet. Selvfølgelig kunde man ikke gaa ind paa, at en hvilken som helst Mand, der ønskede at bygge, skulde have Lov at indlægge Gas- og Vandledninger efter eget Forgodtbefindende, og derfor kunde man heller ikke tillade Boligforeningen at gøre dette. Men Taleren vilde altsaa anbefale at nedsætte et saadant Udvalg.

Formanden gjorde opmærksom paa, at hvis Udvalget ikke havde forlangt at faa Sagen ført for aabne Døre, havde man undgaaet disse Bladartikler og Skrivelser om Sagen. Boligforeningen kunde jo ikke have Kendskab til det officielle Referat, men havde sluttet ud fra disse Bladreferater, og deraf var denne Bitterhed kommen frem. Taleren haabede, at Foreningen af de fremkomne Udtalelser vilde forstaa, at den ikke kunde indlægge Vand- og Gasledninger uden i Forstaaelse med de respektive Udvalg; men her var ingen Anledning for Byraadet til at nedsætte et nyt Udvalg til at forhandle med dem; det maatte

absolut blive Vandværksudvalgets Sag, og naar Foreningen forstod, at det var Alvor, vilde den jo nok søge en saadan Forhandling. Foreningen maatte altsaa være klar over, at den skulde overholde Regulativerne; men ellers burde man tage saadan paa Tingene, at man saa vidt muligt hjalp dem at fremme det Arbejde, som de saa energisk havde begyndt paa.

Bech vilde ogsaa advare imod at nedsætte et saadant særligt Udvalg. Byraadet burde altid støtte de respektive Udvalg og ikke svække dem ved at nedsætte nye Overudvalg. Tilmed havde jo Vandværksudvalget erklæret sig villigt til Forhandling med Foreningen, og forhaabentlig vilde en saadan føre til et godt Resultat for de fremtidige Huses Vedkommende. Derimod maatte det være rigtigst at statuere et Eksempel nu, for det kunde ikke nægtes, at Byens Regulativer ofte blev siddet overhørig i en ganske utilbørlig Grad. Byraadet maatte for sin egen Skyld holde fast ved, at Byens Regulativer skal overholdes.

Simonsen vilde støtte Christensens Udtalelser, dog saaledes, at det blev Vandværksudvalget, der kom til at forhandle med Foreningen. Taleren fandt det rigtigst, at Foreningens Paastand først blev undersøgt, for hvis den passede, vilde det være en formildende Omstændighed, og det var jo dog altid Skik at indhente alle Oplysninger, før man afsagde Dommen. Saavidt man kunde skønne, var Hr. Mikael Johansen bleven angreben uberettiget, og det var derfor forstaaeligt, at han fik Lejlighed til at forsvare sig. Men naar dette var sket, haabede Taleren, at han kunde finde sig tilfreds dermed og ikke betragtede det som Modvilje, hvis Byraadet ønskede yderligere Oplysninger, inden Spørgsmaalet blev afgjort. Hvad Bøderne angik, kunde man vel ikke komme helt bort derfra; men muligvis burde man her betragte hele Foreningens Byggeri som en Enhed og altsaa nøjes med at idømme Mulkt som for en enkelt Ejendom, hvorved der jo blev statueret et Eksempel.

Mikael Johansen fandt det kedeligt, naar Udvalgsmedlemmer i Byraadet stillede sig paa et andet Standpunkt, end de havde indtaget i Udvalget, og Hr. Christensen gjorde noget i den Retning her. Det væsentlige for Taleren var ikke det personlige Angreb, men Overholdelsen af det Regulativ, som Udvalget var sat til at vaage over, og det vilde være altfor farligt, og Byraadets Værdighed vilde lide under, om man frafaldt de foreslaaede Krav. Det vilde ogsaa gøre det vanskeligt for Byens Embedsmænd og Tjenestemænd at hævde sig i Fremtiden, hvis Byraadet ikke støttede dem i en saadan Sag. Taleren kunde af disse Grunde ikke gaa med til det fremsatte Ændringsforslag, men maatte forlange en

Afstemning i Sagen.

Christensen havde foreslaaet et Udvalg, fordi Boligforeningen havde tilbudt at fremlægge Beviser for et Byraadsudvalg; men selvfølgelig kunde det godt blive Vandværksudvalget. Hvad Talerens Standpunkt i Udvalget angik, havde det altid været det samme som nu, at man først skulde forhandle med Foreningen, inden man tog Beslutning om Bødens Størrelse. Men Taleren havde faaet det Indtryk, at Hr. Mikael Johansen særlig følte sig brøstholden over dette Angreb og ønskede at fremsætte Sagen i Byraadet for at rense sig for Beskyldningerne, og det vilde Taleren ikke forhindre. Der var dog en særlig Vanskelighed her, idet man paa den ene Side maatte forlange Folk med en vis Eksamen til at udføre den Slags Arbejde, saavel som Installationsarbejde o. l.; men derved gav det let Anledning til Opskrining af Priserne. Men dette burde ikke taales, og derfor skulde Sagen undersøges af Vandværksudvalget, før man skred til en Afgørelse i Byraadet.

Mousten indrømmede, at man maatte sørge for, at Regulativerne overholdtes saavidt muligt; men der var vist ogsaa noget om, at Byens Regulativer benyttedes af autoriserede Folk til at skrue Priserne op. Hvis Grundejerne kunde henvende sig til Kommunen og faa deres Arbejde udført af Kommunens Folk, vilde det være en Modvægt herimod. Naar en Mand var autoriseret, kunde han godt sætte en Arbejdsmand til at udføre meget af Arbejdet, hvorimod en faglært uautoriseret Mand ikke maatte lave det paa egen Haand. Men det burde altsaa undersøges, om autoriserede Mestre i dette Tilfælde havde benyttet sig af deres Autorisation til en saa stor Opskrining af Priserne.

Møller mente ikke, det var nogen heldig Udtalelse af Hr. Mousten, at Regulativerne skulde overholdes "saavidt muligt". Regulativerne skulde overholdes i alle Tilfælde, naar der ikke var givet Dispensation. Taleren vilde henstille, at man delte Forslaget i 2 Dele; den ene Del var Mulkten, som man næppe kunde gaa bort fra; det næste blev saa den videre Forhandling og Undersøgelse af Priserne, og en saadan havde Vandværksudvalget næppe noget imod. Men for Konsekvensens Skyld var det nødvendigt at idømme en Bøde; for selv om de autoriserede Mestre havde begaaet en Fejl ved at forlange for høje Priser, gav dette ikke Boligforeningen Ret til at overtræde Regulativet; den burde have henvendt sig til Udvalget først, saa kunde Sagen sikkert have været ordnet.

Formanden vilde henstille til Vandværksudvalget og Belysningsudvalget at tage under Overvejelse, om der ikke kunde installeres Vand- og Gasledninger af andre end autoriserede, naar Ledningerne bagefter blev prøvet af Kommunens Funktionærer. Taleren

vilde spørge, om Udvalget kunde slutte sig til Forslaget om at tage Sagen op til fornyet Overvejelse og Forhandling med Boligforeningen, før der toges Beslutning i Byraadet.

Mikael Johansen kunde ikke slutte sig hertil, men derimod til Hr. Møllers Forslag om, at man i Dag idømte Bøden og derefter forhandlede med, Foreningen om de fremtidige Bygninger. Taleren gik ikke ud paa at forsvare Gas- og Vandmestrene; men de fremsatte Beskyldninger imod dem var ikke bevist, og Taleren tvivlede om, de var rigtige. Hvis det var Tilfældet, burde der selvfølgelig træffes Foranstaltninger derimod. Skulde Boligforeningen have Lov til at fortsætte Arbejdet paa samme Maade som hidtil, blev det paa Byraadets Ansvar og ikke paa Udvalgets.

Christensen kunde ikke gaa med til at stemme for nogen Bøde i Dag, for den nærmere Undersøgelse kunde maaske give det Resultat, at Foreningen havde haft tilstrækkelig Grund til at handle, som den havde gjort, og i saa Fald blev Stillingen en anden. Bøden løb jo ikke bort, fordi man ventede med at afgøre Spørgsmaalet til senere, og Undersøgelsen burde dog foretages før Dommen faldt; bagefter var der jo intet at forhandle om. For Taleren var det Hovedsagen at faa konstateret, om de mod de autoriserede Mestre rettede Beskyldninger var rigtige; for det var meget dyrt at bygge for Tiden, og Arbejdet burde ikke yderligere fordyres ved Optrækkeri, lige saa lidt som Byraadet maatte stille sig vrangvilligt dertil. Hvis Mestrene virkelig benyttede sig af deres Autorisation til at forlange ublu Priser, og man havde før set Eksempler herpaa, saa maatte man gaa til at lade Kommunen overtage alt dette Arbejde. Men indtil da var man nødt til at forlange en Eksamen af dem, der skulde besørge dette Arbejde, ellers blev Grundejerne ilde stillet.

Bech kunde ikke anerkende, at man fik Ret til at gøre noget forkert, fordi andre maaske havde gjort noget forkert, og derfor maatte man holde paa, at Bøden skulde falde, saa kunde man forhandle bagefter. Vandmestrene vilde jo ogsaa faa deres Straf, hvis det ved Forhandlingerne viste sig, at de havde gjort noget galt.

Niels Jensen kunde slutte sig til Christensen m. H. t. at tage en Forhandling, før man vedtog nogen Bøde, for man kunde ikke afsige nogen Dom, før der havde været afholdt Forhør, og alle Oplysninger var kommen frem, hvilket ikke var Tilfældet her. Var der begaaet en Fejl, skulde Foreningen vel have en Bøde, men der burde altsaa forhandles først.

Møller vilde hertil sige, at det jo var dokumenteret, at Boligforeningen havde overtraadt Regulativet, og derfor var der ikke megen Mening i at tale om Forhør i Sagen. Det maatte afgøres i Dag, om man kunde handle saaledes uden at tilfalde en Bøde. Taleren havde

ellers forstaaet Indstillingen saaledes, som om hele Vandværksudvalget var enigt om den og altsaa paa Forhaand havde bundet sig til at stemme derfor.

Simonsen forstod ikke, hvorfor Bøden absolut skulde falde i Dag, for der var dog nogen Forbindelse mellem Spørgsmaalet om Straffen og de Grunde, som havde foranlediget Boligforeningen til at handle saaledes. Det var den forkerte Vej først at idømme Straf og saa bagefter undersøge og forhandle.

Mikael Johansen hævdede, at Sagen var tydelig og klar. Ingen havde bestridt, at Boligforeningen havde overtraadt Regulativet, skønt den havde faaet Advarsler flere Gange.

Formanden mente dog, at Sagen var lidt forkludret ved, at kommunale Embedsmænd havde gaaet derude og set paa Forholdene, uden at der var skredet ind.

Vandværksudvalget kunde jo straks have lukket for Vandet, saa havde man været ude over Spørgsmaalet. Taleren syntes, man burde hjælpe Foreningen saa meget som muligt med Byggeriet, og man gjorde bedst Ret og Skel ved at faa Sagen helt undersøgt, før der blev idømt nogen Straf. Det maatte jo ogsaa interessere Vandværksudvalget, at dette Forhold med de autoriserede Mestres Priser blev oplyst.

Mikael Johansen syntes, at Foreningen lige saa godt i sin Skrivelse kunde have fremsat disse Oplysninger om Priser o. s. v., i Stedet for at komme med disse Uartigheder.

Det vedtoges med 7 Stemmer mod 6 at lade Sagen gaa tilbage til Vandværksudvalget til nærmere Forhandling med Boligforeningen.

